

פרק שני

מקורות קדמונים

לפי מסורת חכמי ישראל (חז"ל) ארבעה שערים לתורה: פשט, רמז, דרש וסוד (פרד"ס). סיסטמטיקה של דרכי הרמז השונות הנוהגות בתורה שבכתב נמצאת בספר המפורסם "פרדס רמונים" (שנת ה'ש"ח, 1548 למנינם), לרבי משה קורדוברו (הרמ"ק), המקובל הגדול מצפת. בספר זה הוא מפרט את דרכי הרמז וקובע יחס של היררכיה ביניהן. אחת מדרכי הרמז שמונה הרמ"ק היא: **דילוג שווה של אותיות**.

בגירסה התורנית של הספר אנו מבררים את הידיעות הבאות:

- ישנה מסורת קדומה על רמזים החבויים בתורה באמצעות מד"שים. (בהתחקות אחר המסרנים הידועים הקדומים ביותר של נושא זה הגענו עד לחכמים בימי בית שני).
- תכני הרמזים: נמסר, כי באמצעות שער הרמז אפשר להגיע לידיעת סודות התורה. יחד עם זאת נמסר, כי מלבד עניין הסוד, הרמזים רומזים לעניינים ופרטים רבים שהתרחשו, שמתרחשים ושיתרחשו במציאות.

לענייננו, נמצאנו למדים מן המסורת הנזכרת, כי בספר התורה צפונים רמזים באופן מכוון ולכן:

בספר התורה ישנם ביטויים בדילוג שווה המופיעים שלא באקראי.

שאלה: האם ניתן להצביע על מד"שים המופיעים בספר התורה שלא באקראי באופן אובייקטיבי, מבלי להישען על ידיעה שנתקבלה במסורת?

תשובה: כפי שנראה בהמשך הספר, המחקר המדעי של הצופן בתורה נועד לברר שאלה זו. כאן, בעוסקנו במקורות הקדמונים נציין, כי מצאנו לכאורה תשובה חיובית לשאלה זו כבר במקור עתיק. זאת למדנו מדברי המקובל הגדול רבנו בחיי בר' אשר, בספרו "מדרש רבנו בחיי על התורה" (שנכתב בסרגוסה בשנת ה'נ"א, 1291 למנינם) בפרושו לפרשת בראשית. שם הביא דוגמא למד"ש בתחילת ספר בראשית (תחילת התורה) והסביר מדוע אין מד"ש זה מופיע דרך מקרה. בלשונו: "והמשכיל יבין, יוכל להבחין כי אין זה דרך מקרה וכו'". (כתבנו על כך בהרחבה - **בגירסה התורנית של הספר**).